

El classicisme musical. Mozart i Beethoven

Docent: Xavier Dotras i Dotras

Curs 2024-25: UNED Sènior Canet

PROGRAMA DEL CURS

1. PRESENTACIÓ
2. OBJECTIUS
3. PROGRAMA
4. METODOLOGIA
5. BIBLIOGRAFIA

Presentació

La incidència de la música en el món occidental és un actiu important dins la cultura de la nostra civilització. Cal ser conscients del què la música ha representat i representa dins l'art i la cultura, del pes específic que té. La música és una de les arts alhora més utilitzada (cal no oblidar la incidència que té la música popular en la nostra societat), però segons com també és molt desconeguda, si ens referim a la poca acceptació que pugui tenir la música culta en segons quins estrats de la societat. Segurament aquest desconeixement és degut a aquest doble vessant que té: per una banda un fort component artístic, creatiu, sensorial i per l'altre un component tècnic-científic, que, sovint, l'allunya de les oïdes avesades a les tonades més populars i lleugeres.

Per això, creiem que és necessari insistir en el coneixement de les obres que, per la seva importància tant artística com històrica, han condicionat el desenvolupament de la història musical de la nostra cultura. També creiem que és importat a l'hora d'assimilar la rellevància i grandesa d'aquestes, fer esment als fets que van portar a què aquestes obres es creessin. La biografia de l'autor i, en molts casos els fets extra-musicals que van propiciar aquestes obres o

bé els que se'n van derivar, són molt importants a l'hora d'entendre-les, valorar-les i apreciar-les. També és important la incidència que la música ha tingut cap a les altres arts; cinema, pintura, literatura...

Desvetllar interès per una obra o per un autor concret sovint no només depèn d'una simple audició. En molts casos, i sobretot en obres complexes, descobrir les seves estructures formals, els seus secrets, les seves curiositats, el seu context històric, les causes que li van donar lloc i les seves singularitats farà que l'interès creixi exponencialment, no només per a aquella obra, sinó també pel gruix de les obres d'aquell compositor o del seu període.

Creiem doncs que l'assignatura "El Classicisme Musical. Mozart i Beethoven" pot ajudar a prendre consciència d'unes virtuts, d'uns valors, d'uns fets i d'uns personatges que s'han esdevingut en la història de la nostra civilització i que han ajudat a vertebrar-la.

Estructurarem la matèria en tres blocs. A part de la matèria més específica, és a dir, del tractament de les obres des de diferents punts de vista, també es farà una introducció històrica tant del context (el període, els corrents artístics) com del compositor o temàtica en si. També es tractaran els fets extra-musicals que estan relacionats amb l'obra i que d'alguna manera ajuden a entendre i comprendre més el perquè de la seva existència i de la seva creació.

També es farà una introducció sobre el tipus d'obra que es tractarà tenint en compte la seva essència quant a gènere musical.

D'altra banda s'extrauran les parts més representatives i/o més il·lustratives de les obres per a fer-ne anàlisis des de diferents perspectives: formal, instrumental, melòdic, harmònic, etc.

Objectius

- Valorar els elements distintius de la cultura occidental
- Valorar els elements distintius de la música occidental
- Conèixer els fets i personatges més importants relacionats amb la música de la cultura occidental
- Adquirir un substrat cultural i musical que ens ajudi a entendre l'evolució dels diferents estils i èpoques dins la història de la música
- Crear interès per tot allò proper que té un valor artístic i cultural, donant èmfasi als fets i personatges pròpiament musicals.
- Valorar la música com a element com a mitjà de comunicació i expressió personal i interpersonal
- Aprofundir en la història de la música

- Respectar tot fet musical valorant les manifestacions musicals d'èpoques diferents de l'actual
- Reconèixer i valorar fets extra musicals que s'esdevenen en el context del fet pròpiament musical que es treballarà
- Crear debats sobre el nostre patrimoni musical
- Identificar els fets més representatius del nostre entorn musical
- Descobrir i valora la incidència que la música ha tingut i té cap a les altres arts, sobretot en el cinema, la literatura i la pintura.

Programa

BLOC 1

- El Classicisme Musical.

- Context històric.
- Característiques de l'art en general. Neoclassicisme.
- Característiques musicals.
- Les grans formes instrumentals: Sonata, Simfonia, Concert.
- L'òpera clàssica.
- Compositors rellevants.
- Situació laboral dels músics en el classicisme.

BLOC 2

- Wolfgang Amadeus Mozart

- Estudi de les obres més destacables de Mozart des d'un punt de vista estilístic, instrumental i formal, sense deixar d'esmentar les textures i fets extra musicals que influeixen en la creació i també els derivats d'elles sense deixar de banda la seva biografia.
- Audicions i visualitzacions d'aquest material.

BLOC 3

- Ludwig van Beethoven

- Estudi de les obres més destacables de Beethoven des d'un punt de vista estilístic, instrumental i formal, sense deixar d'esmentar les textures i fets extra musicals que influeixen en la creació i també els derivats d'elles sense deixar de banda la seva biografia.
- Audicions i visualitzacions d'aquest material.

- Concert-master de finals de curs (sessió 15).

Metodologia

El curs estarà dividit en 15 sessions de caràcter presencial de 2 hores cadascuna (30 hores en total). Una sessió es farà fora de l'aula: el concert de final de trimestre. Les sessions combinaran la classe magistral, el debat amb els alumnes, l'audició de peces musicals, la projecció de vídeos i la interpretació d'exemples per part del professor.

S'utilitzaran els recursos que ofereix internet per al desenvolupament de les classes i també fotocòpies per a facilitar millor la comprensió dels continguts per part de l'alumnat. Es crearan diàlegs i debats amb l'alumnat per tal d'afavorir l'absorció de les matèries explicades. També es disposarà d'un teclat per a exemplificar o per a aclarir conceptes des d'un punt estrictament musical.

Bibliografia

- Historia de la música occidental. Donald J. Grout (Alianza Música)
- Diccionari de la música. Roland de Candé (Edicions 62)
- Curso de formas musicales. J. Zamacois (Labor)
- Música 4. Rosa Alemany (Ed. Teide)
- Ludwig van Beethoven. Juan van den Eynde (Ediciones Rueda)
- Ludwig van Beethoven. Xose Aniñoa (Daimon)
- Beethoven. Emil Ludwig (Anaya)
- Música y palabras. Rafael Esteve (Océano)
- Atlas de la música (Alianza Atlas)
- Música. Magda Güell, Lys Vilà (Barcanova)
- El lenguaje de la armonia. Lluís Vergés (Boileau)
- Els palíndroms musicals. Jesús Lladó Parellada (Dinsic.cat)
- Si Beethoven pogués escoltar-me. Ramon Gener. ARA llibres.
- L'amor et farà immortal. Ramon Gener. ARA llibres.
- Para entender la música. Manuel Valls.

- Musicofília. Relatos de música y cerebro. Oliver Sacks.
- Música. La historia visual definitiva. DK
- Música y cultura. Cristobal Halfter+3. Edelvives.
- Una historia de la música. Lucien Rebatet. Omega.
- La sinfonia de la libertad. Antoni Batista. Debate.
- Femení i singulars. Històries de dones i música. Victoria Palma. Huygens editorial
- Una historia natural del piano. De Mozart al jazz moderno. Stuart Isacoff. Ed. Turner.
- Mozart. Gabriel Jackson (Península)
- Mozart. Wolfgang Hildesheimer (Círculo de lectores)
- Misterioso Mozart. Philippe Sollers (Trayectos)
- El último año de Mozart. H.C. Robbins Landon (Siruela)
- Mozart. Yves i Ada Rémy (Espasa-Calpe)